

De Oostvaardersplassen in 12 maanden

Aan het einde van het jaar breekt voor het beheerteam van de Oostvaardersplassen altijd het moment aan om even over de schouder te kijken. Wat zijn de mooie momenten van het afgelopen jaar. In dit, inmiddels traditionele, eindejaar bericht blikken we even terug. Aan de hand van foto's en een beetje bijschrift leggen we elke maand vast voor later.

Januari

Collega Douwe Brouwer begint als nieuwe boswachter en neemt als deeltijd-student Bos- en Natuurbeheer en voormalig leerkracht de bloglezers graag mee in zijn verwondering over de Oostvaardersplassen. Hij gebruikt dit medium om zelf op onderzoek uit te gaan en daarover zeer leeswaardige berichten te schrijven. Zijn [eerste blog](#) verschijnt in januari en focust op de wintergasten die in deze periode in de Oostvaardersplassen verblijven.

Figuur 1 Wilde zwanen overwinterend in de Oostvaardersplassen

Het maakt vooral duidelijk dat het vogelleven in het gebied per seizoen verandert en dat we in de winter dus ook trekvogels vanuit het hoge noorden krijgen.

Staatsbosbeheer tekent een samenwerkingsovereenkomst met de mountainbikevereniging (MT&More) van Almere voor het onderhoud van de route door het Kotterbos. Een prachtige route is gerealiseerd en nu ook is ook de verantwoordelijkheidsverdeling bij het onderhoud van de route goed vastgelegd.

februari:

Het lijkt er op dat deze winter niet echt winters wil zijn. Dit weerhoudt een wat eigenwijze schaatser er echter niet van om over één nacht ijs te gaan. Een schaatsavontuur dat slechts 20 meter lang was en vervolgens nogal wat energie vroeg van verschillende hulpdiensten. Gelukkig liep dit allemaal met een sisser af en bleef de schaatser ongedeerd.

Schaatser zakt door ijs in Lelystad

Lelystad • Dinsdag 18 februari 2025 | 10:55 • 2 min. leestijd

 NL ▼

Figuur 2 Omroep Flevoland meldt dat een schaatser door het ijs gezakt is.

De nog rustige wintermaand wordt ook gebruikt om filmopnamen te maken voor een kort [Nationaal Park Nieuw Land](#) filmpje waarin boswachters de kijker meenemen naar hun respectievelijke gebieden (Oostvaardersplassen, Marker Wadden, Lepelaarplassen en Trintelzand). Het eindresultaat is later dit jaar te zien op de site van Nationaal Park Nieuw Land en draait permanent in de Natuurbelevingcentrum De Oostvaarders en bij het Buitencentrum in Lelystad.

Figuur 3 Opnamen voor de Nationaal Park Nieuw Land documentair, een prachtige avond

Maart

Na de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst voor het beheer van de MTB route in het Kotterbos in januari, werd op 8 maart de nieuwe route feestelijk geopend. Wethouder Maaïke Veening, de

voorzitter van MTB&More Matthijs Barendrecht en gebiedsmanager Wouter Wubben ontsloten de slagboom voor de eerste ritten op het parcours. Het begin en het slotstuk van jaren voorbereiding en overleg en nu dan eindelijk gerealiseerd. Een jaarrond toegankelijke route van 14 km passend bij de ambitie voor de recreatie in het Kotterbos,

In het Hollandse Hout wordt gegraven. Contouren van een nieuwe slenk worden zichtbaar vanaf de Buizerdweg. Kraanmachines graven de eerste laag grond weg en de aarde wordt in grote bulten bij de Buizerdweg in depot gelegd. De slenk, een langgerekte waterpartij moet de Buizerdweg, via de Torenvalktocht met de Knardijk verbinden. Uiteindelijk zal een kanoër vanaf een zandstrandje aan de Buizerdweg naar een steiger ter hoogte van het Buitencentrum kunnen varen en de natuur vanaf het water kunnen beleven. Deze kanotocht laat nog even op zich wachten, maar hopelijk zijn de werkzaamheden in 2026 afgerond en is de slenk een feit.

Begin maart brengen leden van de Provinciale Staten Flevoland een bezoek aan de Oostvaardersplassen en wat is het dan een feest om een groep met jonge zeearenden te kunnen presenteren. Daarmee wordt in één beeld duidelijk waarvoor we beheren en waarom het gebied zo bijzonder is.

April

Een vrolijk moment. Koeien van Burgerboerderij Oosterwold mogen de 'wei' in. In het kader van natuurinclusieve samenwerking tussen boer en boswachter wordt een aantal natuurpercelen tussen de Trekweg en de A6 met koeien van de familie Van Veelen begraaasd. Staatsbosbeheer verwacht dat met deze vorm van begrazing en de samenwerking met een lokale biologische boer de natuurdoelen voor het gebied gehaald kunnen worden.

De Wageningen Universiteit en Research doet onder leiding van Joep de Leeuw onderzoek naar vissen die gebruik maken van de vistrap in het kerngebied van de Oostvaardersplassen. In de loop van het jaar komen de onderzoekers herhaaldelijk terug voor vervolgmetingen. Eind september figureren de vissers in een [aflevering van Binnenste Buiten](#).

Mei

En dan van die onvergetelijke momenten. In alle vroegte op pad met Vara's Vroege Vogels en topvogelaar Jesse Zwart om het ontwaken van de Oostvaardersplassen in geluiden te vangen. Later in mei was Vara's Vroege Vogels weer op bezoek om aandacht te besteden aan het leukste vak dat je op een universiteit kunt volgen: 'vogelspotten'. Via de UvA gaat een groep internationale studenten op pad om de natuur te beleven door te kijken naar vogels.

Natuurlijk kan aandacht voor het ringen van de zeearenden niet ontbreken in een jaaroverzicht van de Oostvaardersplassen. Op 9 mei werden er drie jonge zeearenden uit hun nest naar beneden getakeld om te worden gewogen, gemeten en van een ring te worden voorzien. Altijd weer een bijzonder moment waar [Omroep Flevoland verslag van deed](#).

Juni

Iedereen lijkt te genieten van het mooie weer en de warme temperaturen. Deze maand in de berichtgeving vooral veel aandacht voor bloeiende planten en het rijke vogelleven. De orchideeën staan in bloei en er komen weer prachtige vogelfoto's voorbij. Onze vaste vogeltellers in het droge deel van de Oostvaardersplassen (Henk Hupkes, Jos Scholten en Heero Boer) genieten van wiewalen en moeten uitwijken voor nesten van kleine plevier op de beheerweg.

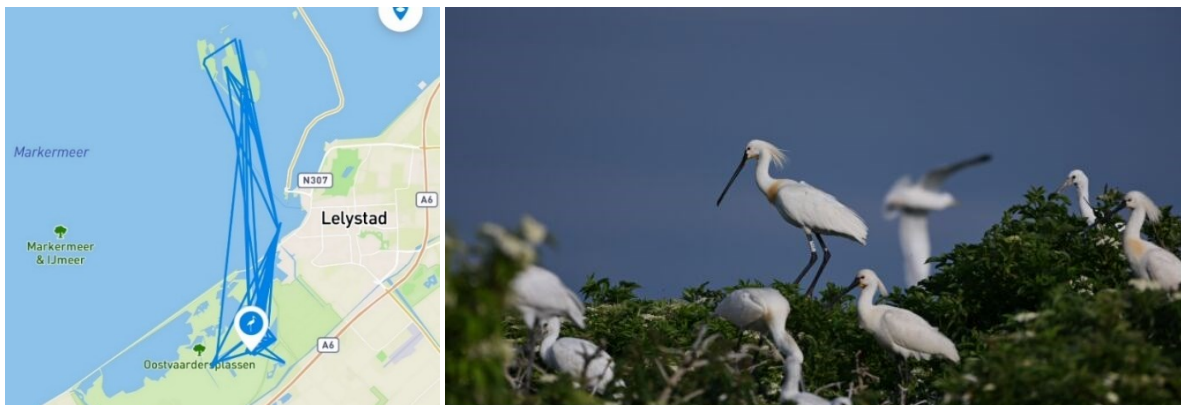

Juli

De droogte zet door en zorgt er voor dat in de plassen in het Oostelijk deel van de Oostvaardersplassen de bodem zichtbaar wordt. Zeer aantrekkelijk voor steltlopers die dan ook in grote aantallen de droogvallende plassen komen bezoeken

Dit jaar kunnen vanuit [Nationaal Park Nieuw Land Lepelaar IJsbrand](#) volgen. IJsbrand werd eerder dit jaar van een zender voorzien en nu worden zijn bewegingen in het nationaal park zichtbaar. Schijnbaar moeiteloos verplaatst hij zich tussen zijn kolonie op de strekdam bij Bataviahaven naar de Marker Wadden om vervolgens een visje te gaan eten in de Oostvaardersplassen. Dank zij de techniek gaat er een wereld vol trekbewegingen open en leert het ons wat deze lepelaar nodig heeft om te kunnen leven.

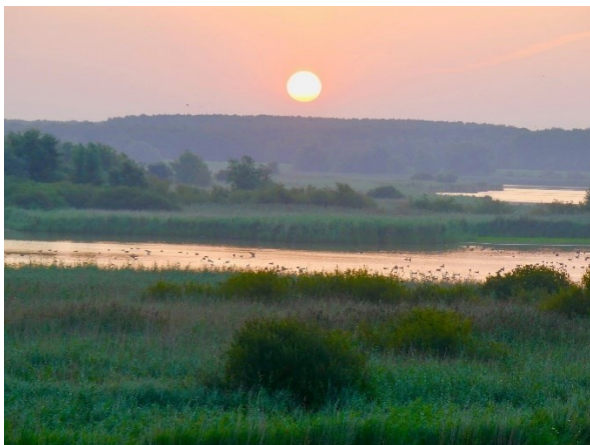
Augustus

Een opvallende verschijning. Een wilde zwaan heeft zich aangesloten bij een paartje knobbelzwanen. Al enige tijd is deze 'menage a trois' een blikvanger tijdens excursies. De wilde zwaan zit al enkele jaren als overzomeraar in het gebied en heeft schijnbaar besloten om te blijven en niet weer terug te vliegen naar het noorden.

In de spoorzone is begonnen met de aanleg van een tweetal grote poelen om nog meer leefgebied te creëren voor vogels die gebonden zijn aan open water en natuurlijke oevers.

Voor een documentaire over de Oostvaardersplassen werd het gebied in juni en augustus bezocht door een Japanse filmcrew. Onder ideale omstandigheden werd er 's ochtends in alle vroegte gefilmd.

Of het nu de droogte is of dat het misschien een effect is van verminderde begrazingsdruk is moeilijk te zeggen, maar feit is dat de wilde chicorei het dit jaar goed doet. Hele velden kleuren prachtig blauw. Ondertussen zorgt de droogte nog steeds voor waanzinnige vogelaantallen bij de opdrogende Keersluisplas en Hoekplas. Tijdens een bezoek van een grote groep vogelaars worden 17 verschillende steltlopers geteld vanaf de Knardijk. Ze herkenden onder andere Temminck strandlopers, krombekstrandlopers en een bosruiter.

Voor de derde vond in het Hollandse Hout het Grachtenfestival plaats. Het vanuit Amsterdam bekende festival heeft midden in het Lelystadse bos podium gevonden voor jonge veelbelovende musici. Prachtige jazz en klassieke muziek, fijn weer en supergroene omgeving. Wat wil je meer.

September

Een september zonder vogelfestival is ondenkbaar. De dag begon wat druilerig, maar herpakte zich in de middag. Informatieve lezingen, stands met verrekijkers en telescopen en leuke excursies door het gebied.

De bronst pakte goed uit dit jaar. Door de lagere aantallen edelherten blijft het spannend of de bronst ook zo explosief is als voorgaande jaren. Al na de eerste twee weken kunnen we constateren dat er veel te zien en te horen is. Veel mensen hebben van het spectacel kunnen genieten.

De droogte blijft aanhouden. Het Oostelijk deel van het moeras maakt een 'natuurlijke moerasreset' mee. Over hoe de natuur op deze droogte reageert schreef Douwe Brouwer een [mooi blog](#). De moerasreset in het Westelijk deel is succesvol. Er is ruim 600 hectare aan riet bijgegroeid. Er wordt besloten om het waterpeil weer op te zetten.

Oktober

De achtste editie van de Oostvaardersrun is een succes. De inschrijvingen gingen razendsnel en de lopers ook. Een voorbeeld hoe Staatsbosbeheer samen werkt met een atletiekvereniging en aantal supervrijwilligers.

Na enkele jaren van voorbereiding en planvoring gaat de spreekwoordelijke schop in de grond voor het poortgebied Oostvaardersplassen Almere. Op verschillende plekken in het gebied wordt de recreatieve beleving versterkt. Nieuwe wandelpaden en uitzichtpunten worden aangelegd. Omroep Flevoland was er bij en maakte [een reportage van de openingshandeling](#)

Een moment waar naar toe is geleefd. Het opdraaien van de stuw in het Westelijk deel van het moeras. Aan de moerasreset als project om de rietvegetatie te laten uitbreiden komt een einde. Na vijf jaar 'drooglegging' is de rietvegetatie met ruim 600 hectare toegenomen. In deze jaren hebben zich enorme aantallen wintertalingen tegoed gedaan aan de zaden van de massaal opkomende pioniervegetatie in de drooggevalen Grote Plas. Nu is het vooral afwachten wat deze winter aan regenval brengt en hoe lang het duurt voordat het waterpeil weer op het hoge niveau is. Met het stijgende waterpeil zullen veel vogelsoorten terugkeren na hun tijdelijke verbanning. Nu al zien we de positieve effecten van de rietuitbreiding op droge rietlandsoorten als blauwborst en rietzanger.

November

In het zuidelijke deel van het Hollandse Hout zijn twee cabins van de organisatie Cabiner te vinden. De cabins zijn te huren als slaapplek langs doorgaande wandelroutes. In [deze blog](#) vind je alle informatie hierover.

Het is goed te constateren dat er vanuit mbo en hbo scholen en excursies worden georganiseerd naar de Oostvaardersplassen. De interesse voor het beheer van het gebied de bijzondere vogelrijkdom maakt het een aantrekkelijk bestemming.

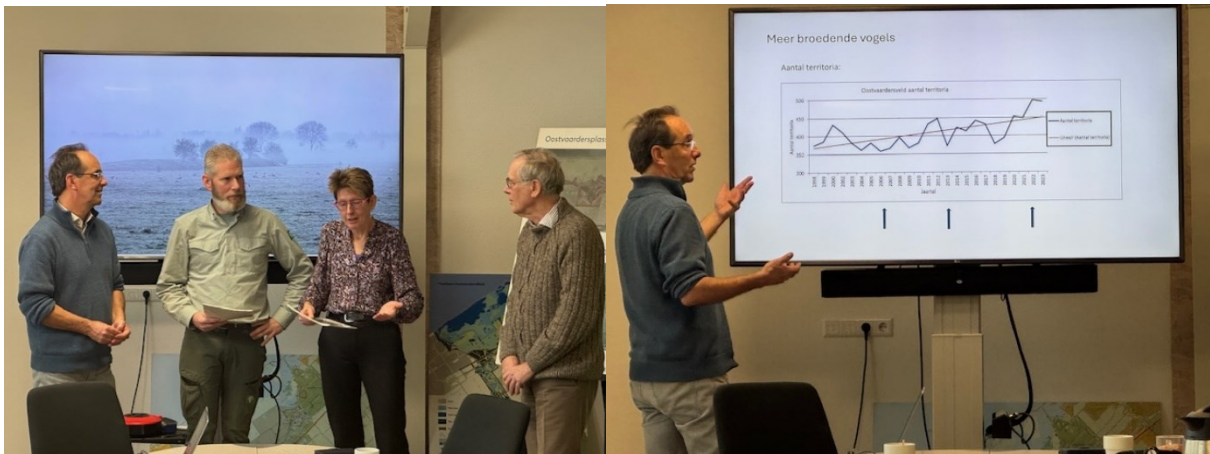
In november werd er ook weer aandacht besteed aan het project Oostvaardersoever. Een prachtig project waarbij de Oostvaardersplassen en het Markermeer voor de uitwisseling van water en nutriënten met elkaar verbonden worden. We schreven hier dit [nieuwsbericht](#) over.

December

De provincie ontvangt het eindrapport van een commissie die de uitvoering van het provinciale beleidskader van 2018 aan een onafhankelijke review heeft onderworpen. Er is veel media-aandacht voor het overwegend positieve rapport en het kan gezien worden als een opsteker voor het gevoerde beheer en alle maatregelen die er in de afgelopen jaren zijn genomen. De provincie schrijft [dit](#) over het rapport

In december zag nog een ander rapport het licht. De KNNV-Lelystad heeft 25 jaar broedvogelonderzoek in het Oostvaardersveld in een overzichtelijke vorm gebundeld en aan Staatsbosbeheer aangeboden. [Omroep Flevoland ging mee naar buiten](#) om te horen wat er in de 25 jaar in het gebied had plaats gevonden en welke effecten deze veranderingen hadden op het vogelleven. Jeroen Reinhold schreef er [dit blog](#) over.

Ter afsluiting van het jaar staan we tijdens een vrijwilligersavond (Er zijn ruim 130 vrijwilligers verbonden aan de Oostvaardersplassen) stil bij het de onmisbare groep mensen die zich vrijwillig inzetten voor excursies, bezoekerscentra, beheerwerkzaamheden en monitoring.

Op het moment van schrijven verblijft een grote groep jonge zeearenden in het gebied. De verleiding was voor collega Tjibbe Hunink te groot om bijgaande foto te maken en deze als 'kerstboom' voor de Oostvaardersplassen te bestempelen.

Namens het beheerteam
Oostvaardersplassen:

Een heel mooi en
vogelrijk 2026!!